

Franjo Francič

Kri, morje, nebo

Izbor poezije (1986–2007)

NE KOPIRAJ

Piran - Parecag - Padna

Natis je omogočila Občina Piran – Urad za družbene dejavnosti

Ujetniki svobode

Miš ni našla vrat do svobode.

Nastavil sem ji lepilo na rožnati trikotnik,

ujeta je ležala na boku,

nesel sem jo na dvorišče pod murvo,

raztrgal sem papirnato zaveso rož,

ubijalec,

vsi smo ujetniki svobode,

na srečo je pričelo deževati,

a zgodba se ni srečno končala,

z našim rojstvom se rodi naša smrt,

iz kota so se bleščale zelene oči,
sestra je jokala in jokala,
govoril je v kamero,
da ne bo več diler, da se bo spremenil,
da ne bo več misli o ubijanju,
vse bi storil, da bi se odprla vrata svobode,
a v vsaki miši sta vsaj dve,
in zelene oči, ki oprezajo iz teme, so zakon,
svoboda je kot lepilo,
daleč za oblaki je zagrmelo.

Odgovornost za praznike

Nisem vedel, kaj je odgovornost za praznike, dokler se mi ni rodila hči, imela je lunin

obraz in dišala je po jutru, ob njenih prvih korakih sem stopil na čelo vrste, lahko bi ji

rekel, da je ona moj praznik, pa nisem zmogel, sovraštvo in ljubezen sta včasih tako

skupaj, da ju komaj ločiš, pesnik je v meglenem jutru čakal na vlak, samice ližejo svoje

mladiče, samci so se odpravili na lov, na pročeljih sivih hiš plapolajo zastave, človek, ki

ni imel sreče, a je po njej dobil ime, je v kriku skočil pod lokomotivo, hči je stopila do

mene in me pogledala naravnost v oči, izdajalec, igraš se z besedami, a v resničnosti,

kdaj si me zadnjič objel?!

Vlak pozabe je to jutro zamujal.

NE KOPIRATI

Spomin

Veš, včeraj se mi je sanjalo o tebi,
razprodaje, plastika, drek in pozaba,
glava kuščarja v poletnem soncu,
rekla si, da sem ti ukradel čas,
izgubljeni jutri je potrkal na led neba,
rekla si, da sem ljudomrznik, prodajalec laži,
govorila si vse najslabše o meni,
govorila si o levitvah in gnezdih,
na nebu je letalo risalo tanko belo črto,
potem sem se na srečo zbudil,
a jutro je bilo zaklano,
cigani so podirali šotore.

Sekira

Lepo mu je rekla, da bo nekoč storila,
to,
ob šest nič nič, delavski avtobusi in slepi metulji,
ponavljala je, da ne zdrži več,
sence sivih obrazov na prašnih steklih,
a zaboli samo zamah,
pred oltarjem nagačene race in glave srnjakov,
nebo v snežnem metežu ima moč omame,
brazgotine so kot kače,
ne veš, kdaj se naselijo v streho jutra,
in potem lebdenje v mavrični svetlobi,
sova nemo obrača glavo,
zemlja je bila zmrznjena,
vrana nezemeljsko lepa in sama.

Dvojec brez krmarja

Drobno glavo umrle ptice si pestovala v dlani,
mavrica je obsijala hiše brez streh in korenin,
v travi je ležala prašna popotna maska,
tistega jutra ne bom pozabila, si rekla,
ubiti očeta, ubiti čas,
s krvjo si risala konjske glave,
otrok je bil zvezan z bodečo žico,
kako preprosto je sovražiti in kako težko ljubiti,
vsa trupla, ki se kopičijo,
pogrebi in smrti, jutranja kava in časopis,
ne poznam te tujka, ves čas imaš nož v žepu,
ko se obrne angel vremenar, prihaja vijolični dež pozabe,
sredi noči vstajaš in preverjaš fotografije,
zgubili smo se, prekriti z mahom in srebrom,
nisva zmogla, ti in jaz, dvojec brez krmarja.

Neko zimsko jutro sredi vaje za slovesa

Vrbe objema ledeni žled,
hči spi poleg mene,
z vsakim minevajočim trenutkom se poslavlja,
kot da bi v rokah držal metulja,
kot da bi verjel v angele,
če jim potrgaš krila, umrejo,
če jim jih pustiš,
odletijo.

NE KOPIRATI

Vse o moji mami

Pablo A. je sliko videl drugače, v bistvu je šlo za zgodbo,
vročega julija smo pokopali očeta in sina,
prijatelju se je pločevina zarezala pod vrat in glava se je skotalila v obcestni jarek,
videl sem očeta, kako sedi na zadnjih sedežih reševalca, kako se obrne, kako pomaha,
videl sem tisti pogled predaje, samo mama je umrla isti trenutek kot sin,
dvajset let sem jo obiskoval, včasih sva se zapila do kome,
jaz, da bi pozabil, ona, ker se ni mogla več spomniti vsega, res vsega,
ni odpuščanja, njegove oči se ves čas svetijo iz trave,
čas je raztrgan, kosi v zamahih, enkrat hitreje in drugič počasi,
matere nikoli ne vprašajo, zakaj pesem, čemu ogenj besed,
jutro večera, razbito ogledalo, izgubljeni jutri in potepuški pes, ki je našel prastaro kost.

Ona se poslavlja

Nedeljska jutra so samotno lepa,

veš, kaj najbolj boli, je rekla,

čas je nevidni jezdec,

veš, izdaja, prekleta izdaja,

ko se je nasmehnil blede trenutek bližine,

hijene in kače so na preži,

besede brez odmeva, brez teže,

nedelja, obupana nedelja,

reka pepela in polomljena krila,

sediva ob travi in ona ne more in ne more brez krvi.

NEKOPIRATI

Demon

Vsi iščemo ključ,
a ne opazimo, kdaj nam pot prečka srebrna lisica,
makovo zrno postane gora,
strah se spremeni v prosojno visečo praznino,
strašljivo je le to, da nimaš izbire,
večeri se, noži trkajo na vrata noči,
niti toliko časa ni, da bi se ozrl,
zasadil zobe v bežeči trenutek.

NE KOPIRATI

Neko jutro, ko moja hči joče

Krhka lupina telesa je namenjena bolečini,
ustavil sem avto in iz trave pobral povoženega psa,
lahko bi klečal tam ob cesti, a to ne bi nič spremenilo,
enako je, ko poskušaš razpraskati zemljevide brazgotin,
seveda sem ji večkrat rekel, da jo imam rad,
na tržnici je mogoče kdaj ceno tudi zbarantati,
sama si je izbrala pot v svoj labirint,
ni ponavljala mojih napak, življenje je dovolj velik kurbir,
včasih pa, prisluškovala sva smehu mačk na nočnih potepih,
vsak mora preteči svoj sredobežni krog zmag in porazov.

Pesem za Jureta Detelo

Veliko pesmi so ti posvetili, prijatelj,
zdaj, ko se vlečem kot star vprežen konj, se spominjam tvojih besed,
ob enem od tistih dolgih postov, ko si postajal zlat v obraz,
golobi so poskakovali po eni nogi na trgu svobode,
bil si edini človek, ki sem mu verjel, da se ne boji smrti,
pa nisi nič govoril o prehodih, sobanah, sencah,
preprosto si ure in ure ležal v postelji in mravlje so korakale po steni nad tvojo
glavo,
ubijalec sem, si rekel, svojo skrivnost bom podaril gamsom,
mah in srebro bosta prekrila moje izmučene misli,
zdaj pa, sence v meni kličejo večer,
streho hiše so naselile kače,
včasih pa, znal sem objemati drevesa,
človeka sem izdal, preden sem ga srečal,
ubijal sem ptice, da sem nahranil hijene,

v reki sem končno našel kamen brez zmajevih sledov,

položil sem ga na tvoj grob,

čisto rahlo, nežno je snežilo.

NE KOPIRATI

To samotno jutro si me obiskala

V drevoredu pozabljenih sanj počasi stopaš preko zapornic,
sklonjene glave, pokrita s krokodiljo kožo,
nimaš oči, roki sta stisnjeni v pest, čutim tvojo vročico in krč,
tisti moški ti je razparal dušo, vsak nov dotik te zdaj skeli,
iz daljave se približuje vlak, tvoj pogled je bil nekoč deroča reka,
padejo zidovi pozabe, noč zapleše, prazna in polna bodic,
odpuščanja ni, na drugi strani ulice je tvoj sovražnik,
moja moč se je izgubila na čerih laži in sredobežnih begov,
jadra so raztrgane cunje, ki ob sunkih vetra plapolajo sredi nevihte,
otrok se je sklonil, vsa ta drobovina, sok prekletstva,
besede so goli, mrzli kamni na poti v jutro, oblečeno v žalost,
zdržati samoto, kot rudar, vsakič znova,
v kotalečih se drobcih življenja,
vsakič znova, kot rudar,
zdržati samoto, jutro.

V zamahu

Spet so strune vpete v bolečino,
v sredobežni krog pozabe,
ni večje, kot je rojstvo,
potem sledi igra letnih časov,
od pomladi do zime,
za prgišče žalosti in smeha,
za ščepec sanj in poguma,
za drobec ljubezni in sovraštva,
v zamahu stojiš na pogorišču,
koža je prašna, dlani krvave,
v ustih kamni, pogled ugaša,
ladja zapušča Arkadijo.

Zakaj potočki ponoči ne spijo

Kako bi lahko sestavil te raztrgane podobe,
ubite otroke, zložene v skladovnice,
kako bi lahko priklical glasbo, vonj in sanje,
čepel sem pred vrati in prisluškoval odmevu krikov,
samica je ležala v krvi in lovci so si nazdravljali s polnočnim vinom,
ničesar nisem čutil, samo drhtenje pričakovanja,
sovrastvo je kot zamrznjen kos mesa,
poskušal sem prebresti ledeno reko spominov,
s kamni v ustih sem ponavljal vaje iz pozabljanja in odpuščanja,
a tisti začasno zamrznjeni kos sovrastva je bil vedno pri roki,
ko je mama umirala dolge mesece, ni bilo besed,
samo porušeni mostovi in požgane trave,
niti ene same besede,
vse manjša in manjša je postajala,
belina postelje se je izgubila v prosojni svetlobi,

trdo so zabobnale kepe zemlje ob les,

kako bi vedel, da so se vrata šele odprla,

zdaj prihaja kot lepotica in ji nikoli ne zmanjka besed,

noč za nočjo me obiskuje, včasih sedi poleg mene v starem fordu,

sin moj, mi reče:

ko prideš k meni, boš izvedel, zakaj potočki ponoči ne spijo.

NE KOPIRATI

I feel shit

Lepa je naša dežela,
le vrag ti sosed je mejak,
okoli božiča so koline,
vaške straže, cerkve, banke,
malo otrok, same garaže,
prazniki ti požagajo roke,
na strateških mestih hijene, kače in lisice,
na obalah lažne sreče obešenci,
na kozolcih, ki plavajo po morju,
pijana harmonika, strme pečine,
gamsi in jeleni padajo pod streli lovca,
sivolasi otroci, gole veje,
halo, halo, je kdo ...?

Ogledalo laže

Nor sem bil na to žensko,
v njenih očeh je bilo morje,
ko je zaveslala, so valovi lave upepelili jutro,
v njenem srcu so bili cigani,
šamanka, bolečino je zdrobila v bisere,
a nihče te ne more naučiti pozabljati,
včasih je sedela na robu postelje in si česala lase,
ko staviš na vse ali nič in veš,
da bo v dlaneh ostal le prah zabrisanih podob,
vrbe ob reki, koža, ki se blešči v snežnem metežu pozabe,
njene ustnice, ki zaman čakajo na krvave cvetove granatovca,
kadar ljubiš, je sekira vedno pripravljena,
norost je izgovor za izgubljene klovne,
ki se plazijo za razbitimi koščki ogledala,
zaman, zaman.

II.

Padna

V umitih jutrih sonce objame dvor oljk,
trsi trt se prebujajo z nasmehi,
na hribu hiše brez kamnitih src,
razkuštranih karminastih las,
v brazdah težke zemlje žulji postajajo srebrniki,
o, Padna, krasotica si, ki vsak dan nadaneš nova čudežna oblačila,
mati in prijateljica si, v burji in žgočem soncu,
trdna in pomirjajoča,
gnezdo in ladja,
na veke vekov obljudena in samotna,
kot ljubezen, kot nebo,
kot rojstvo in kot smrt,
sredi vesolja, ena sama,
lepa in čarna.

Ko se vračam v Padno

Ko se vračam iz ponorelega sveta ostrih robov,
me pozdravi pogled na cerkev svetega Blaža na hribu,
žametni zrak, vsa ta čarovnija oljk, trt in zelenja,
vsa ta mehkoba miru v valujoči tišini,
ko so sanje resničnost,
ko čutiš, da moraš ceniti včeraj,
živeti danes,
vse so priprave,
čisto blizu, cipresov gaj.

NE KOPIRATI

Sončnica

Gledal sem jo ob jutrih,

to sončnico,

tik nad korenino ji je burja časa zlomila steblo,

a kljub temu je njen cvet čarobno in čudežno žarel,

metulji so bili njeni ljubimci v prahu minevanja,

samo ona je na soncu zaživela znova,

pokončna kot vojak pred bitko,

ki ve,

da je vse, kar se zgodi,

odločeno že davno prej.

NEKOPIRATI

Jutro

Jadra so kot kakšen duh ležala ob jamboru,

tako je, ko preigraš stotič staro melodijo,

pesem je veter samotarjev,

v belih dlaneh so razbiti koščki ogledala,

čisto preprosto,

to srce, ta prašni potepuh,

utrudila so ga jutra,

rečejo ti, zadnja rezina časa,

samo še drobtine,

ona je iris,

ne vidi te,

ne sliši te,

ne sanja te,

v svojem sredobežnem krogu,

ni več moči, da bi gol stekel med ljudi,

ni več besed, da bi priklical urok,

samo odmev zvonov

in modro, slepeče modro nebo.

NE KOPIRATI

Jutro v Padni

Ob jutrih, ko stojim pred hišo in opazujem karminaste strehe starih hiš v Padni,
se spominjam, kako dolgo časa sem iskal začasno osvobojeno ozemlje,
kako sem garal in se trudil za nov prazen dan, vedno zaman,
zdaj pa, kot po čudežu, slišim veter, zemljo, ki diha, objemam drevesa in kamne,
ni aktivizem, ni le tek, ne, čisto navadno spoznanje, da se rodiš in umreš sam,
strahu ni, ne vem, kam se je skrila, tistega golega, ki te oropa živeti za danes,
jutra so rojstva, ko jih sprejmeš, je vse lažje, še bežeči čas, ki se ti drobi v ustih,
ne spreminja se več v krvaveče črepinje, tiha groza nežno trka na vrata jutra.

Pesem za Lindo C.

Prvič sva se srečala tik pod nebom,
kako si se smejala, med morjem uvelih cvetov,
veš, si rekla, potrgali so mi krila,
žalost se je naselila v krvi,
veš, nekoč se ta mozaik sestavi,
nič me ni strah, si se zasmejala,
veš, nimam korenin,
kot ciganka sem,
nimam listov,
samo te male, uboge cvetove, ki hrepenijo po dotiku sonca.
Sedem let kasneje si mi pustila listek na vratih kažuna,
začasno osvobojeno ozemlje je utripalo v ritmu stare vrane,
vrv je bila že davno pripravljena,
luna obešena nad svetilnikom rta.
Val za valom ruši noč.

Spomin II.

Južni veter v ustih,
v tvojem pogledu led,
nekoč objeta, gola,
zdaj sama, z masko pozabe,
nimava več besed,
zdaj sva manj kot tujca,
trdo odmeva korak,
v prsih pa,
rana cvetov granatovca.

NE KOPIRATI

Svoboda

Ujet, kamne jem,
besede so zaprte v knjige,
slike v muzeje,
šoferji v svoje tovornjake,
težki, grozdasti oblaki zakrivajo nebo,
ničesar trdnega ni,
belina časa,
zamahi v prazno,
na koroni stoji starka,
v pozlati spomina tako živa,
v snu tako blizu,
odrešujoče mirna,
v daljavi odmev režečega smeha,
v usta padajo krvavi klasi.

Tja in nazaj

To umito jutro se mi je višnja zahvalila za skrb,
pri rastlinah in živalih je tako,
dobro vračajo z dobrim,
če jih zapustiš, so samo cvetovi brez plodov,
ljudje so slabši od kamna,
niti hrbta jim ni treba obrniti,
pa že imajo nož v rokah,
tisto s križem so zgolj pravljice,
lepo je, če verjameš,
samo drevesa, ki si jih posadil in negoval, so enaka Bogu,
čarovniški pretok ti da moč in energijo, da zdržiš,
da se vrneš iz začasno osvobojenega ozemlja Istre,
med volkodlake, zombije, v drek, plastiko in žlindro,
samo srce ostane tam, v zavetju krošenj,
med šojami, fazani in lastovicami,

ki se vsako pomlad vrnejo z juga,

v Istri se je ustavil čas.

NE KOPIRATI

Dan, ko sem prenehal rasti

Sredi noči me je prebudil nož v vodi,
kače so zapustile streho hiše brez korenin,
knjige so bile mrtve tatice pobeglih podob,
otrok se je vzravnal zaprtih oči,
kje so moja krila,
je spraševal v snu.
Vreščeče vrane in krokarji brez oči,
bleščeča modrina slovesa,
čas je,
je rekel zvon izza škrlatnih oblakov,
golobova glava je razmesarjena ležala v travi,
spominjal sem se,
prekleta dobro spominjal,
bil je dan, ko sem nehal rasti.

Obzorja

Za trenutek umreš,

niti predaja ni,

bežen pogled na križe,

senca, ki šepeta,

klovn, ki joka,

jezdec v puščavi,

vitez brez oklepa,

sanje brez gradov,

Istra mirno spi.

NE KOPIRATI

To pesem bom podaril nebu

V noči strmiš brez oči,

srce prazno,

srce samo,

v noči brez vitezov in sanj,

srce joka,

srce brez oči,

v noči prazni,

srce stremi,

srce brez noči.

NE KOPIRATI

Svetovi

V noči dolgih nožev,

v prejšnjih življenjih

so metulji pozabili sanje,

zaletavali so se v slepa okna

in iskali zlatnike v travi.

V noči dolgih nožev

smo preštevali dneve,

oropani in požgani,

goli in sami,

ves čas na begu,

s temo med zobmi,

tam zadaj,

svetloba v zimi.

NE KOPIRATI

Obrazi

Medel odblesk nekih srečanj,

tih odmev besed,

žametna odeja noči,

boleči spomini,

nešteto izpraskanih brazgotin.

Obrazi.

Obrazi.

NE KOPIRATI

Sv.Jurij

Freske preteklosti so pozabljene,

novi zamahi v prazno,

valovi kot noži,

za obzorjem krik galeba,

pri svetem Juriju zvoni,

angel je obrnjen na jug,

misli samodejno potujejo po sredobežnem krogu,

razdalje se ožijo,

nebo poljublja morje,

beseda zastane v gluhi tišini časa.

NEKOPIRATI

Noči

Za zidom sedanjosti,

čas se nikoli ne izteka v nič,

za malim zidom jutra,

čas mineva v nova rojstva,

za zidom oči,

čas ni groza večnosti,

seme vzklije v smrti.

Nocoj bomo imeli lepe sanje,

podobni bomo ljudem,

veliko bomo igrali, še več govorili,

a tako malo bo sončnih besed,

in noči nam bodo lagale

za zidom sedanjosti,

Istra čarovnica v umitem jutru.

Senčni krog

Umirajo na pragu življenja,
prijatelji, ki jih nisem poznal,
sence, ki tkejo žalost,
prijatelji iztrgani iz sredobežnega kroga,
mali sanjači, klovni in lutke
na odru neba, v strahu dneva,
mali princi in vile,
nož, noč, krik in zemlja,
pozabljene igre besed slovesa,
v senčnem krogu pozabe.

NEKOPIRATI

In ne govori

Res si pozabil,

dotike in zemljo,

sanje in pesem,

a,

ogledalo ni lagalo,

o, ne,

zaradi slovesa,

besede izpoješ, izjočeš,

v veri blodne noči,

sam,

za belim breznom so sanje,

na gori križ,

daleč, daleč je do obale,

Istra je samo začasno osvobojeno ozemlje.

Obala

Sam si stal

za vsemi zvijačami in izdajami,

svet je bil brez barv in zvokov,

kot klovn po nastopu,

kot kamen v travi,

čakajoč na čudež,

zaprt v lupini,

bel, bel.

NE KOPIRATI

Jutro v Istri

Čarovniška pokrajina nikoli ne spi, trsi trt kot vojaki čuvajo ciprese,
ki kot rakete prebadajo nebo. Starodavne oljke, grčaste in mogočne
sanjajo stoletne sanje. Igrive šoje se oglašajo izza kanel.

Na koroni stojim in opazujem stare solinarske hiše brez streh in korenin,
ki ob jutrih plavajo na čipkah morskih valov.

Galebi kriče krožijo nad zalivom. Ribiška barka se ziba na morju.

Zemlja diha.

Sinjina neba in žametni zrak. Granatovci se smejiijo z vej. Zlata
jabolka dobivajo barvo otroškega smeha.

Stari nono se sklanja nad zadnjimi paradižniki, ki bodo kmalu končali kot šalša.

Nežno zapiha burin.

Kot življenje je, postoriti to ali ono, pomirjajoče. Kar narediš, ostaja. Posadiš
drevo,

zgradiš kažun, poljubiš otroka, ki ti je zaspal v naročju.

Kot ljubezen je Istra, kar ji daješ, ti stotero vrača.

Srce, ta osamljeni lovec, počiva.

Istra

Čarovniška si v gluhoti mesečnih noči,

mrtve kličeš nazaj k sebi,

razoranega obraza pozdravljaš jutro,

tako podobno mnogim drugim,

a tako drugačno,

ponoči, ko se prebudiš,

sence se vračajo,

kot valovi,

v dlaneh drobim gosto prst,

poskušam iti ven,

ven iz sebe,

tu na tvojih prsih,

med tvojim zelenjem,

med šojami in fazani,

teža prtljage, ki jo nosim,

oja, nina nejna, Istra čarovniška, imej me rada!

Večeri so zavetja svinčenim vsakdanjostim,

žameten zrak, ki ga ješ,

terasaste parcele kot v Tibetu

in zidovi iz kamna

in roke iz zidov,

stoletja brezčasja,

za hribom buči morje.

Zaropoče, prav res,

težka fazanova krila,

k nebu, v dih vetra odleti,

skoraj bi stopil v gnezdo,

se zasmiješ dnevu,

tako redko je to,

da ni teže, da se najdeš,

eno od zrcalnih podob,

da nisi sesut begavec,

in znova zakličesh:

oja nina nejna,

Istra, imej me rada!

Sosed pride med travami,

s slamnikom na glavi,

kot kakšen privid,

naliješ mu vina, hej, reče,

tu notri v steklu je sonce.

Sonce, sonce, sonce,

krvaveče rane cvetov granatnih jabolk.

Sklanjam se nad rastlinami,

nad njivami, ki so tako bogato darovale,

te čudežne darovanjke

nad rdečimi ličnicami ribeza,

koliko novih glasov,

zemlja diha, zemlja ljubi,

njen obraz in njeno srce,

ne moreš drugače v tej nori čarovnji:

oja nina nejna,

Istra, imej me rada!

NE KOPIRATI

Romanja

Ob jutrih, ki jih šteje sova na bližnjem hrastu,
gledam na hiše, ki plavajo v morju,
te strehe smrti solinarjev,
te strehe smrti solinarjev, te razpoke časa,
tako z vrha hriba dneva, ki prihaja,
razmišljajoč o bivanju,
o tem, da je lov ubijanje ljubezni,
grem mimo starih kažunov,
mimo oštarije na klancu,
kot kakšen cigan,
svoboden,
grem na romanje,
v eno od tistih hiši, ki ob jutrih plavajo po morju.

Kažun

Ptice so žejne,

skrivam se v malem kažunu,

ki sem ga gradil brez temeljev,

z zimo v krvi,

s krili v kletki,

srce pa, osamljeni lovec,

tisočkrat bom prehodil to pot,

za vajenost predaje,

da ne bo noč za nočjo stal ob oknu

in štel klovnove nasmehe tujca,

ki se je v času rose naselil v meni.

NEKOPIRATI

Ko se skloniš

Ne sadi na zemlji, ki je v večnost sprejela človeško dušo,
ne samo zato, ker na njej ne bo nič raslo,
bolj zaradi sence, ki bo stopila k tebi v času semen,
sporočila ti bo, da se prav to lahko zgodi tebi,
padel boš in nikogar ne bo, ki bi te pobral,
le daj, prikliči parole in fraze,
samo, ko sem skloniš,
ne pozabi na krogotok, ki ve za mejo teme,
ko se skloniš in te prešine,
da prihaja čas slepeče svetlobe,
prav tam se zgodi, kjer se rodi smrt
in smrt rodi novo rojstvo.

Nočna

Zahropeš,

oddaljen lajež psa na verigi,

strašljiv glas čuka,

obrneš se in tipaš po postelji,

pa je ni, ladje,

sam si na krovu noči,

povoščeno platno ovito okoli telesa,

ko led objame jug,

bel starkin obraz,

tako daleč, daleč je do jutra.

NEKOPIRATI

Vaja

Noči polne lune,

v kotu razpelo,

v kleti kita česna,

zunaj stopinje umrlih,

kri preplavi sanje,

prvič je težko preobleči mrtveca,

potem te ni več strah, zdaj bom kmalu na vrsti,

mi reče sosed.

Za preoblačenje, vprašam.

On pa samo zmajuje z glavo.

NEKOPIRATI

Ko pride paž

Neko jutro potonejo strehe hiš,
zaman smo jih gradili,
kače so se že prej razbežale v jutra ostrih robov,
zakaj te ni nikoli ob pravem času, ko te pokličem,
vpraša paž.

Kdaj pa je ta pravi čas, vračam vprašanje.

Kdaj, kdaj, mar res ničesar več ne čutiš, si vse pozabil,
je besen.

Samo privid je bil, ničesar trdnega,
na točki, ko se pogovarjaš sam s seboj,
za pest rdeče zemlje,
spomin na ljudi, ki si jih zgrešil,
krpice aktivizma,
široka raza zazeva,
izza oblakov pa srebrnik lune.

Trenutek

Večer prihaja vasovat,
črke iščejo v belini spomina dom,
glasba iz svetlobnega stolpa zamira,
omotičnost prehaja v privid,
v cipresovem gaju ptice pojo pred snom,
barke se zibajo v mandraču,
sveti Jurij se bori z zmajem,
mehke ustnice pokrajine počivajo,
sedim na ugasli žerjavici večera,
misli mehka preja,
bela noč po jutru kliče.

Maj

Nežen majski dež prši,

lastovke so se skrile pod zavihke karminastih streh,

sončnice sanjajo jutra,

raste, bije, klije,

mehak pogled zaobjame nebo,

tibetanske parcele in soline,

veke se potopijo v morje,

pomlad sanja svilnati dan.

NE KOPIRATI

Čarovnija

Zbiram jih,

te liste odpadle v času,

kot sem gradil kažun,

kot sem bežal,

zima se naseli v krvi,

čas nima teže,

tu, v čarovniški Istri,

na začasno osvobojenem ozemlju,

sanje,

resničnost,

kot da ni mej.

NE KOPIRATI

Nočna preja

Oko odpre nebo,
nespečno bela noč,
aktivisti tečejo častni krog,
po njivah hodim kot mali bog,
misli so ciprese,
cvetovi ran,
kruši se, mineva ta blede svet,
črn je dan in bela je noč,
ti in metulj se odpravita na lov.

NEKOPIRATI

Val

Od zgoraj oko strehe,
vidiš morje,
ravno modro ploskev,
sem in tja bel val, kot ti,
malo drugačen,
ko odpluje,
enak,
ko pristane.

NE KOPIRATI

Začasno osvobojeno ozemlje

Dolgo časa sem iskal osvobojeno ozemlje,
pa je bilo tako blizu v meni,
čas se je drobil in smeje črtal male preroke,
mi pa smo na čudežnih otokih iskali izgubljene otroke,
treba je poklekniti,
prav nad zemljo in jo poljubiti,
mati ni domovina, čarovnija je v krogotoku,
sodba, ki si jo izrekel v mali vojni,
samo zaradi ostrih robov sveta,
in potem je bil kažen brez korenin,
bile so zgrešene besede, čakanje in minevanje,
samo na neki točki sem moral sprejeti, si reči:
zlati čas, ubijaj počasi. In bilo je kot zmaga.

V faraonskih jutrih sanjam paže,

belo krzno zre, zareže v steklo očesa,

mehko se prebudi dan in potrka na vrata srca,

sklanjam se nad grudami zemlje,

vrč je prazen, v steklu sonce,

sedim na robu korone,

čudim se kamnitim zidovom v objemu pokrajine,

klečim in molim.

Konji jezdi po stenah,

trkam na pore zemlje,
utrip časa,

krošnja je polna plodov,

zakričim:

kdo je čarovnik?

Metulji so se skrili pred dežjem,

lovci na sanje kličejo mesečino,

blešči se dno spomina,

nebo je ustvarjeno za ptice,

zlati kresovi na njivi neba.

Dež prijaha iz južnih krajev,
pesem postaja zemlja,
v moj kažun je priletela lastovka,
dva kroga je naredila,
oblaki so bili mrzli in sami,
a lastovka tako hrupno vesela.
Pozimi, ko burja mrši veje dreves,
drobci biserov v očeh,
si pripravljen?

NE KOPIRATI

III.

Ena ponoči

Otrok gre po pokrajini in sreča mladeniča,
mladenič sreča moža, mož starca, starec otroka,
bliskovito,
revni pravijo, da so bogati srečni,
bogati trdijo, da so siromaki srečni,
oboji govorijo, da je Bog srečen,
kaj je z nami,
ena ponoči, nič izmišljenih molitev,
samo ostri robovi sveta,
stečem v čarovniško pokrajino,
zeleno se bleščijo oči črne mačke.

Besede

Vse bo umrlo,
samo besede bodo preživele,
besede ne potrebujejo ljudi,
besede so se rodile prej,
skupaj z vetrom in oblaki, vse bo umrlo,
samo besede bodo preživele,
besede ne potrebujejo časa,
besede so doma v zemlji, na nebu in v morju,
besede so starejše od kamna,
vse bo umrlo,
samo besede bodo preživele.

Slovesa

Mehko pada telo v zemljo,

misli so brez peruti,

nem je dež in sam pristan,

v rezu jutra odsev večera,

tiha slutnja zevajočih ust,

votel strah korakov v senci cipresovega gaja,

niti sledi, kdo in kam odhaja,

nič dežja,

sama zlata preja.

NE KOPIRATI

Kriki

Zimska noč,

borim se z belino zime v krvi,

umrli trkajo na odprta vrata,

na zidu bela zastava,

mesečina brez poljubov,

jeleni v jutrih polomljenih kril,

v zemljo bom čoln vkopal,

v čoln rdeče prsti nasul,

v rdečino drevo posadil,

v jadru je veter,

v vetru je seme,

v semenu življenje,

v času je čar,

v čaru je moč,

le teci, le teci.

Zvonovi

Vse bo izginilo brez sledi,

naše meso, kri in misli,

naše besede, rod in jezik,

sonce bo zeleno utrujeno,

zaprlo bo oči,

samo vesoljni zvonovi neba bodo utripali v ritmu umirajočega sveta.

NE KOPIRATI

December

Pepelnato nebo,

vreščanje samotne ptice,

slike, obledele, pozabljene,

zavesa kapelj dežja,

svinčene podobe,

križi,

razpraskan in sam

čakam,

čakam.

NE KOPIRATI

Smrt

V malih mestih poznaš ljudi,
vsaj na videz,
kmalu opaziš, da znanih obrazov ni več,
izginjajo,
ni jih več.

Ne srečuješ jih na ulicah in trgih,
ni jih v oštarijah,
v nočeh se ne opotekajo proti domu,
iznenada te prešine,
prebode, da se zamaje svet,
tudi sam se izseliš,
ne bo te več,

ne na ulicah in trgih,
ne v oštarijah,

ne boš se opotekal domov,

bel in sam,

na oni strani vrat

strašljivo odrešujoč pristan,

tam v zadnjem cipresovem zalivu na robu Padne.

NE KOPIRATI

Slovo

Obraz, utrujen in sam,
v jutru, ki se topi v minevanju,
v krvavih rokah razbito zrcalo,
v blodnih sanjah zaliv večera,
strah trka na robove sveta,
nebo stkano iz brazgotin,
čas je,
zate.

NE KOPIRATI

Frančič je spregledan avtor. A neporažen. Njegova poetika je izraz najgloblje bolečine in nepotvorjene lepote.

Erika Vouk

Iskanje spokojnega azila je torej obsojeno na neuspeh, izvorni greh je bil storjen, človek je bil spočet v sovraštvu, pozitivne odločitve se izjalovijo kot nikoli dovolj napojena istrska zemlja.

Irena Ostrouška

Mnenja pa so bila tako različna, kot smo bili različni bralci sami, se je kdaj zabliskal tisti neznani, skriti lik, ki ga iščemo, odkar je poezija, časa je bilo dosti, tudi vina ...

Urška Schenicnik

Odlične pesmi, vredne prevodov.

Erwin Kostler

Franjo pravi, da gre nekako takole: *včasih prisluškujemo mačjemu smehu na nočnih potepih in objemamo drevesa, včasih pa v jutrih, oblečenih v žalost, s kamni v ustih obsedimo pred zemljevidi brazgotin. Vsi iščemo ključ in tudi če verjamemo v angele, nikoli ne vemo: kajti, če jim potrgamo krila, umrejo, če pa jim jih pustimo, odletijo. Kakorkoli že: skozi izgubljeni ali ljubljene jutri gredo vsi tja, kjer bomo izvedeli, zakaj potočki ponoči ne spijo.*

Rada imam te besede.

Karmen Kodarin

NEKOPIRATI

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>